

2024 AIPPI (Uluslararası Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği)
Dünya Kongresi– Hangzhou
Kabul Edilen Yönerge
5 Ekim 2024

Yönerge

2024 – Çalışma Konusu – Telif Hakkı

Telif Hakkı Bağlamında Parodi İstisnası

Genel Bilgi:

- 1) Bu Yönerge, üçüncü kişilerin, eser sahibinden veya hak sahibinden izin almaksızın, telif hakkına tabi eseri ihlalden sorumlu olmaksızın, "parodi" amacıyla kullanıp kullanamayacakları ile hangi koşullar altında kullanabilecekleri hususunu ele almaktadır.
- 2) Bu Yönerge, parodiyi tanımlamaya yardımcı olacak uyumlu ilkeleri tespit etmeyi amaçlamaktadır; ancak parodinin tanımını özellikle yapmamakta olup hiciv, karikatür ve pastiş gibi ilgili tür ve savunmalar bakımından da uygulanabilir.
- 3) Bu Yönerge, telif haklarına ilişkin medeni (özel) hukuk konularıyla sınırlıdır. Ceza Hukuku konuları bu Yönerge'nin kapsamı dışında kalmaktadır. Bu Yönerge'de uluslararası özel hukuk konuları ele alınmamaktadır.
- 4) AIPPI Ulusal ve Bölgesel Gruplarından ve Bağımsız Üyelerinden, bu Yönerge'ye ilişkin ulusal ve bölgesel yasalarla ilgili ayrıntılı bilgi ve analizler sunan 42 adet Rapor alınmıştır. Bu Raporlar, AIPPI Genel Raportör Ekibi tarafından incelendikten sonra bir Özet Rapor haline getirilmiştir (Özet Rapora şu bağlantı üzerinden erişilebilir: www.aippi.org).
- 5) Bu Yönerge'nin konusu, 2024'de Hangzhou'da yapılan AIPPI Dünya Kongresinde özel bir Çalışma Komitesi bünyesinde ve ayrıca tam katılımlı bir Genel Oturumda daha detaylı olarak görüşülmüş ve akabinde mevcut Yönerge AIPPI Yürütme Komitesi tarafından kabul edilmiştir.

AIPPI aşağıdaki kararları almıştır:

- 1) Bu Yönerge'de belirtilen koşullar altında, telif hakkı ihlali iddialarında, parodinin bir istisna, savunma veya sınırlama olarak kabul edilmesi gerekir.
- 2) Parodi, bir ifade özgürlüğü biçimidir.
- 3) Parodi, telif hakkı ihlali iddialarında, istisna, savunma veya sınırlama olarak tüm eser türleri bakımından geçerli olmalıdır.
- 4) Telif hakkının istisnası, savunması veya sınırlaması olarak:
 - i. parodi, parodide kullanılan dayanak eserden fark edilebilir derecede farklı olmalıdır.
 - ii. parodinin, dayanak eser, eser sahibi veya başka bir husus hakkında mizah, alay veya eleştiri unsurları içermesi gerekmektedir.
 - iii. parodinin, TRIPS Anlaşması (Madde 13) ile WIPO Telif Hakları Anlaşması'nın (WCT) 10. maddesine de dahil edilen Bern Sözleşmesi'nin 9(2) maddesinde yer alan üç aşamalı testi karşılaması gerekmektedir.
 - iv. parodinin, telif hakkı koruması için gereken asgari özgünlük düzeyini karşılaması gerekmemektedir.
 - v. parodi, parodide kullanılan eserin hak sahibine veya eser sahibine yer vermek zorunda değildir (adın belirtilmesi yükümlülüğü yoktur).
 - vi. parodi, parodide kullanılan dayanak eserin hak sahibinden izin alınmasını veya ona bir ücret ödenmesini gerektirmez.
- 5) Bir parodinin ticari amaçla kullanımını engellenmemelidir.
- 6) Parodide kullanılan dayanak eserin sahibinin manevi hakkına tecavüz edilmesi, parodi istisnasının, savunmasının veya sınırlamasının uygulanmasını engellemek için tek başına yeterli değildir.
- 7) 6. madde saklı kalmak üzere; parodi, dayanak eserin tekil fiziksel kopyasının tahrip edilmesine, bozulmasına veya herhangi şekilde değiştirilmesine haklı bir gerekçe oluşturamaz.
- 8) Parodi, parodi niteliği veya eser sahibi bakımından kamuoyunu yanıltma niyetinde olmamalıdır (adın yanlış belirtilmesi).
- 9) Parodinin mevcut olup olmadığının tespitinde, parodiyi meydana getiren kişinin niyeti tek başına belirleyici olmamakla beraber bir faktör olarak dikkate alınabilir.